

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

Bütçelere bazı tertiplere konulan ödeneklerin vakıf, dernek, birlik, teşekküllere yardım amacıyla kullanımının, 5018 sayılı Kanun ile belirlenen hesap verilebilirlik ve saydamlık ilkeleri ile bağdaşacak şekilde yapılması ve kamuoyuna duyurulması gerekmektedir.

Nitekim 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçeden Yardım Yapılması" başlıklı 29. maddesi;

"Gerçek veya tüzel kişilere kanunda veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmaz, yardımda bulunulamaz veya menfaat sağlanamaz. Ancak, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilir.

Bu yardımların yapılması, kullanılması, izlenmesi, denetlenmesi ve kamuoyuna açıklanmasına ilişkin esas ve usuller Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir."

hükmünü içermektedir.

Buna ilaveten, 5018 sayılı Kanunun 29. maddesi uyarınca, "Kamu Yararı Gözetilerek Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Yardımlara İlişkin Usul Ve Esaslar" 2006/10656 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla çıkarılan ve 17.07.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelik hükümlerine göre yapılmaktadır. Bu yönetmeliğe göre yardım yapılmasının şartları, yardımların izlenmesi ve denetlenmesine ilişkin birtakım düzenlemeler yapılmakla birlikte, yardımların kamuoyunun denetiminden sağlanabilmesi amacıyla yönetmeliğin 8. maddesinde;

"İdareler, yardım yapılan teşekküllerin isim listesini, teşekküllere ilişkin bilgileri, yardımın amacını, konusunu ve yapılan yardım tutarlarını, izleyen yılın Şubat ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklar." hükmü yer almaktadır.

Bu yönetmeliğe göre 2022 yılı bütçesinden yapılan bu kapsamdaki yardımlar konusunda kamuoyunun aydınlatılması gerekirken kamu idarelerinin büyük bir kısmının bu hususa riayet etmedikleri anlaşılmaktadır.

Sayıştay tarafından düzenlenen 2022 yılına ait Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunda;

"Yapılan inceleme neticesinde 219 kamu idaresinin yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşlara ilişkin bilgilere idare faaliyet raporunda yer vermediği görülmüştür. Bu

idarelerden 19'u genel bütçeli idare, 84'ü özel bütçeli idare, 25'i diğer özel bütçeli idare, 2'si sosyal güvenlik kurumu, 86'sı belediye ve 3'ü il özel idaresidir.”

tespiti yer almaktadır.

Sayıştay tarafından düzenlenen 2022 yılına ait Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu üzerine, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından hazırlanan Genel Faaliyet Raporunun değerlendirme ve eleştiriye tabi tutulan bölümünde ise,

“Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 31'inci maddesi birinci fıkrası hükmü uyarınca Genel Faaliyet Raporunda, bütçeden yardım alan dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllerin faaliyetlerine ilişkin değerlendirmelere yer verilmesi gerekmektedir.

2020 ve 2021 yıllarında eleştiri konusu edilmesine rağmen 2022 yılı Genel Faaliyet Raporunda da bu kapsamda yardım yapılan kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin herhangi bir bilgiye yer verilmeksizin sadece yardım yapan idarelerin açıklandığı görülmüştür. Sorumluluk, mali saydamlık ve tam açıklama ilkelerinin yerine getirilmesi açısından faaliyetlere ilişkin bilgilere yer verilmesinin önemli olduğu değerlendirilmektedir.”

şeklinde bir açıklamaya yer verilmiştir.

Bu tespitlerden hareketle;

- 1- Kamu Yararı Gözetilerek Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık Ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Yardımlara ilişkin bilgilerin kamu kurum ve kuruluşları tarafından kamuoyuna açıklanmamasının sebepleri nelerdir?
- 2- 2018-2023 yılları arasında bu kapsamdaki kuruluşlara bütçeden yapılan yardım miktarlarını, yıllar itibarıyla ayrıntılı olarak, yardımı yapan idare ve yardımı alan kuruluş bazında açıklar mısınız?
- 3- Kamu Yararı Gözetilerek Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık Ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Yardımlara ilişkin bilgilerin kamu kurum ve kuruluşları tarafından kamuoyuna açıklanmamasının 5018 sayılı Kanun ile belirlenen hesap verilebilirlik ve saydamlık ilkelerine aykırı olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 4- Bu husus yıllardır Sayıştay Raporlarında eleştiri konusu yapılmasına rağmen bugüne kadar bir gelişme kaydedilememesinin sebebi nedir?
- 5- İlgili dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yapılan yardımlara ilişkin bilgilerin açıklanmaması konusunda Bakanlığınız olarak ilgili kamu kurum ve kuruluşları nezdinde bir çalışma yürütüyor musunuz?